

**INFORMACIJA
O MALOLJETNIČKOJ DELINKVENCiji U REPUBLICI SRPSKOJ**

Maloljetnička delinkvencija u Republici Srpskoj nakon dužeg perioda i relativno brojnijeg učešća maloljetnika u izvršenju krivičnih djela opšteg kriminaliteta, u posljednje tri godine bilježi smanjenje participacije maloljetnih lica u vršenju nezakonitih radnji, sa i dalje relativno širokim spektrom krivičnih djela koja su u posmatranom periodu, kako pojedinačno, tako i u grupi, vršila malodobna lica. U 2009. godini prijavljeno je 7.669 počinitelaca krivičnih djela opšteg kriminaliteta, od kojih je 837 maloljetnih lica (10,9%) ili svaki deveti prijavljeni počinitelj. Od 7.440 procesuiranih izvršioaca krivičnih djela u 2010. godini, maloljetnih je 705 (svaki deseti), u 2011. godini prijavljeno je 488 maloljetnika (svaki petnaesti), a u odnosu na 2009. godinu broj maloljetnika se smanjio za 41,7%.

**PODACI O MALOLJETNIM POČINIOCIMA
KRIVIČNIH DJELA U OBLASTI OPŠTEG KRIMINALITETA**

r.b.	Opšti kriminalitet	2009	2010	2011
1.	Broj prijavljenih lica	7.669	7.440	7.346
1.a.	- maloljetnika	837	705	488

U prvih pet mjeseci 2012. godine evidentirano je 235 maloljetnih lica u vršenju krivičnih djela, što je za 1,7% više u odnosu na isti period 2011. godine. Od ukupnog broja prijavljenih lica (3.064) maloljetnici su u činjenju krivičnih djela participirali sa 7,7%, odnosno svaki 13 izvršilac je bio maloljetnik.

Posmatrajući po oblastima opšteg kriminaliteta, maloljetnici su u 2011. godini, kao i prethodnih godina najzastupljeniji u vršenju krivičnih djela protiv imovine 385 ili 10,2% od ukupnog broja izvršilaca ovog vida kriminala (3.776), što je i logično s obzirom na brojnost. Međutim, zabrinjava podatak da po brojnosti slijede krivična djela protiv života i tijela, za koja je prijavljeno 55 maloljetnika ili 6,5% od ukupnog broja prijavljenih lica (842), zatim krivična djela nedozvoljena proizvodnja i držanje oružja 14 maloljetnika ili 3,3% od ukupnog broja prijavljenih lica (423). U znatno manjem broju maloljetna lica se pojavljuju i kao izvršioци krivičnih djela zloupotrebe opojnih droga (četiri lica), izazivanja opšte opasnosti (tri lica), protiv polnog integriteta (dva lica), kao i 25 maloljetnih lica koja su počinila ostala krivična djela opšteg kriminala.

Prema maloljetniku koji je počinio krivično djelo, u zavisnosti od njegove dobi, primjenjuju se zakonom određene mjere uz učešće roditelja i staratelja i službenika socijalnih, zdravstvenih, školskih i drugih nadležnih ustanova. Međutim, osim aktivnosti inkriminiranih normama krivičnog zakonodavstva, maloljetnička delinkvencija podrazumijeva i raznovrsne

devijacije u ponašanju mladih, koje nisu u direktnoj zakonskoj nadležnosti i domenu Ministarstva unutrašnjih poslova, kao npr. socijalna neusklađenost u širem smislu riječi, skitnja, bježanje iz porodice i škole i sl.

Maloljetnička populacija, koja živi u nepovoljnim porodičnim, životnim i socijalnim uslovima, potencijalna je skupina iz koje se regrutuju budući delinkventi. Radi prevencije ove pojave, u takvim situacijama je neophodna blagovremena odgovarajuća društvena reakcija, odnosno, institucionalna pomoć i pažnja.

Navedene negativnosti u ponašanju kao što su bjekstvo od kuće, nepohađanje škole, neuključenost u redovne životne tokove, skitnja i sl., pretpostavke su složenijih i kompleksnijih problema mladih kao što je odavanje alkoholu, narkomaniji i ostalim destruktivnim ponašanjima. Na kriminogeno ponašanje malodobni su često podsticani od strane starijih kriminalaca, a nerijetko u kriminalni milje ih odvodi i želja za dokazivanjem i s tim u vezi tzv. kriza muškosti, odnosno realizacije svog društvenog statusa kroz kriminogeno ponašanje i djelovanje. Pri tome treba imati u vidu da je maloljetnička delinkvencija u oblasti opšteg kriminaliteta gotovo rezervisana za lica muškog pola, te da maloljetnice učestvuju u vršenju pomenutog segmenta kriminala sa približno 5 do 7%, u zavisnosti od socijalne sredine.

S ciljem poboljšanja stanja, prevencije i sprovođenja mjera koje se izriču maloljetnicima, potrebno je formiranje multidisciplinarnog tima predstavnika relevantnih institucija (policija, tužilaštvo, sud, centri za socijalni rad, školske ustanove, određene nevladine organizacije), koji bi predložio i odgovarajuća zakonska rješenja koja bi ovu oblast tretirala adekvatnije.

**PODACI O MALOLJETNIM
POČINIOCIMA PREKRŠAJA
IZ OBLASTI JAVNOG REDA I MIRA**

r.b.	STRUKTURA	2009	2010	2011
1.	Prijavljena lica	9.458	9.664	10.314
1.a.	- maloljetnika	351	320	353

Iz podataka o javnom redu i miru za prethodne tri godine evidentno je da je broj maloljetnika prijavljenih sudovima za prekršaje na približno istom nivou, sa blagom tendencijom povećanja u 2011. godini. To je prevashodno rezultat profesionalnijeg i odgovorijeg evidentiranja i sankcionisanja prekršilaca ove društvene discipline. Tome su, pored ostalog, doprinijeli i rezultati akcija i ukupan proaktivan odnos policije na cijeloj teritoriji Republike Srpske kroz pojačane kontrole rada ugostiteljskih objekata i lokaliteta na kojima se učestalije

narušava javni red i mir, otkrivanja i blagovremenog prijavljivanja prekršaja i sankcionisanja počilaca, ali i stvaranja sve povoljnijeg bezbjednosnog ambijenta i poštovanja zakona. Zahtjevima za pokretanje prekršajnog postupka ili prekršajnim nalogima, sve više se sankcioniše točenje pića maloljetnicima i licima pod uticajem alkohola, neprijavlivanje narušavanja javnog reda i mira i slično.

U 2011. godini za prekršaje javnog reda i mira prijavljeno je 10,3% više maloljetnih počilaca, a 2010. godine zabilježeno je 8,8% manje prijavljenih maloljetnika u odnosu na 2009. godinu,

U 2011. godini maloljetnici su činili 3,4% od ukupno prijavljenih lica za prekršaje, u 2010. godini maloljetnici su činili 3,3% od ukupnog broja prijavljenih počilaca, u 2009. godini 3,7% ukupno prijavljenih lica su bili maloljetnici, što znači da je u 2010. godini smanjeno učešće maloljetnih lica u vršenju prekršaja javnog reda i mira. Ranijih godina se njihovo učešće takođe smanjivalo (2006. godine - 393 maloljetnika, 2007. godine - 381 maloljetnik, 2008. godine – 367 maloljetnih lica), ali bez obzira na ovakve trendove, smatramo da ukupni broj maloljetnika kao počilaca prekršaja javnog reda i mira i njihovo učešće u narušavanjima zaslužuje odgovarajuću i pojačanu pažnju ne samo policije, već i nadležnih struktura društva.

U prvih pet mjeseci 2012. godine evidentirano je 105 maloljetnih lica koja su činila prekršaje javnog reda i mira, ili 3,3% od ukupnog broja prekršilaca. U odnosu na isti period 2011. godine, broj maloljetnih prekršilaca se smanjio za 36,5% .